

طرحی نو برای ارتباط نوشتاری بامخاطبان

جواد حاج حسینی

همچنین جهت شناخت و ارزیابی بهتر از کار تبلیغی، باید مراحل هدایت را دانست تا دچار خطا نشویم. مراحل هدایت عبارت است از:

۱. جذب؛
 ۲. تصحیح باورها؛
 ۳. اصلاح رفتار؛
 ۴. نهادینه کردن رفتارهای مثبت.
- آنچه در این نوشتار می خوانید، طرحی نو برای ارتباط نوشتاری با مخاطبان در سنین دبیرستان است؛ هر چند که در مقطع راهنمایی نیز می توان آن را اجرا کرد. توصیه می شود

مقدمه

در دنیای پیشرفته امروز که سهولت ارتباطات و فرهنگ شدن ارتباطات آزاد، چشمگیر است و دشمن تهاجم خود را در عرصه های مختلف بر نوجوانان و جوانان متمرکز کرده است، از طرفی، ضرورت کار تبلیغی و از سوی دیگر، رعایت تکنولوژی و شیوه های نوین تبلیغ پر اهمیت تر از قبل جلوه می کند.

برای هر حرکت تبلیغی مؤثر باید سه فصل مخاطب، محتوا و شیوه را مورد توجه قرار داد.

که مبلغان و مریبان محترم، برای بار اول، این طرح را در کلاس اول دبیرستان پسرانه اجرا کنند.

هدف طرح

هدف از این طرح، ارائه روش «ارتباط با مخاطب در مقطع دبیرستان و انجام تبلیغ مؤثر به صورت نوشتاری» می باشد.

فواید طرح

از آنجایی که لازم است هر حرکت تبلیغی بعد از شناخت دقیق مخاطب باشد و سپس بهترین محتوا با شیوه-های کاربردی القاء گردد تا تبلیغی مؤثر رخ دهد، در صدد برآمدیم تا طرح ارتباط نوشتاری را با توجه به همین ویژگیها بیان کنیم. با این طرح، شما می توانید مزایای ذیل را شاهد باشید:

- ✓ سریع، دقیق و به راحتی مخاطب خود را بشناسید.
- ✓ فرصت فکر، مشورت و مطالعه برای دست یابی به محتوا و شیوه مناسب برای شما به وجود می آید.
- ✓ به صورت نوشتاری، حداقل تا مرحله سوم هدایت (هدایت عملی) بر مخاطب اثر بگذارید.
- ✓ کار تبلیغی تان قابل ارزیابی می شود و می توانید خود را

بتر و بیشتر رشد دهید. از آنجا که کار شما و باز خورد کارتان به صورت کتبی است، به راحتی می توانید آمار بگیرید و دقیق تر اثرگذاری تان را بر مخاطب تحلیل کنید و استعدادها، تواناییها، ضعفها و قوت های خود را بشناسید.

این طرح، یک تبلیغ انفرادی است؛ یعنی تبلیغی که مبلغ یا مربی با تک تک مخاطبین ارتباط برقرار می کند و بر آنها اثر می گذارد؛ لذا در اکثر اوقات اثرگذاری بهتری را شاهد خواهید بود.

چون این ارتباط نوشتاری است، ممکن است نوشته شما برای مخاطب ماندگار بماند و مخاطب با مراجعه مجدد به آن، دوباره تحت تأثیر قرار بگیرد.

مراحل اجرایی طرح

مرحله اول: گرفتن نامه برای اینکه بتوانیم نوشته ها، درد دلها و پرسشهای مخاطبان را به صورت مکتوب دریافت کنیم، بهتر است کارهای زیر را انجام دهیم:

۱. ارتباط عاطفی

در ابتدا مبلغ باید رابطه عاطفی با مخاطب خود برقرار کند؛ چرا که در این طرح، نوجوان دبیرستانی مد نظر است. ارتباط عاطفی یا جذب روحی به این معناست که کنترل کلاس در اختیار مبلغ قرار گیرد و توجه دانش آموزان به سخنان او جلب شود. جذب در یک کلاس، شیوه‌های دقیق و کاربردی فراوانی دارد که در این مقال، قصد بیان آن را نداریم. مبلغ می‌تواند با شیوه‌هایی که می‌داند و یا تجربه کرده است، جذب را انجام دهد و خود را برای قسمتهای بعدی این مرحله آماده کند.

۲. ایجاد جوی مطمئن برای بیان صادقانه

مبلغ باید زمینه را برای بیان مطالب خصوصی از طرف مخاطب مهیا کند، یعنی به گونه‌ای عمل کند که مخاطب فضا را برای ارائه مطالب خود مطمئن بداند و ترغیب شود که مطالب خود را با مبلغ در میان بگذارد؛ حتی مطالب خصوصی خود را. چنین کاری در اول دبیرستان راحت تر از دوم و سوم صورت می‌گیرد؛ زیرا هر چه سن بالاتر رود، جذب و تأثیر گذاری سخت تر است، اما ضمانت هدایت — در

صورت اثر پذیری مخاطب — بیشتر خواهد بود.

برای ایجاد جو اطمینان باید چند مطلب را بخوبی به مخاطب تفهیم کرد:

که در گفتارتن آزاد باشید و هر چه خواستید بیان کنید. (مبلغ می‌تواند مطالبی را که ممکن است دانش آموزان در ذهن دارند و از بیان آن خجالت می‌کشند، به گونه‌ای هنرمندانه مطرح کند که مخاطب برای بیان اندیشه و مشغله‌های ذهنی خود شجاعت لازم را به دست آورد.)

که در گفتارتن صادق باشید و واقعاً آن چیزی را که در ذهنتان است، مطرح کنید.

که مطالبتان را در برگیه‌ای برای من (مبلغ) بنویسید.

که نوشته‌های خود را به هیچ کسدام از همکلاسیهائتان نشان ندهید. من نیز مطالبتان را به هیچ کس نشان نمی‌دهم.

که نامه‌های شما را به دقت مطالعه می‌کنم و جواب آن را می‌نویسم.

مراقب باشد و با تذکرات به موقع (حتی با اشاره) خطای را آگاه کند و جو اطمینان را بر کلاس حکم فرما سازد.

برخی از دانش‌آموزان درد دل و حرفهای زیادی دارند (خصوصاً در دختران) که باید فرصت کافی به کلاس داده شود و به آنها اعلام گردد که کاملاً وقت دارند و می‌توانند با خیالی آسوده، مطالبشان را بنویسند.

۳. نوشتن جمله‌ای روی تخته خوب است مبلغ جمله‌ای را بر روی تخته بنویسد که عام باشد و هر شخصی بتواند مطلب مورد نظرش را تحت این جمله یادداشت کند و از طرف دیگر، به مخاطب جهت بدهد تا بهتر مطالب درونی خود را با مبلغ در میان بگذارد؛ به طور مثال، پس از اینکه مطالب اطمینان آور را توضیح دادید، برای پسران که عقل‌گرا هستند، جمله ذیل را روی تخته بنویسید و از آنها بخواهید که آن را کامل کنند.

«بیشترین مسئله‌ای که ذهن مرا مشغول کرده، این است که...»
دانش‌آموزان پسر پس از اندکی تأمل با جدیت و حساسیت خاصی به نوشتن مشغول می‌شوند. در برخی کلاسها که دانش‌آموزان در صدد

کسی که صادقانه نوشته باشد، به قید قرعه جایزه خواهد گرفت.

فرصت کافی برای یادداشت وجود دارد. عجله نکنید و با خیالی آسوده بنویسید.

اسمتان را حتماً بنویسید تا نامه را به همراه جواب در جلسه بعدی به شما تحویل دهم.

جذب و تفهیم مطالب فوق ممکن است ۳۰ الی ۴۵ دقیقه طول بکشد.

ممکن است برخی دانش‌آموزان در جلسه اول چنین اطمینانی را به دست نیاورند و فقط عده‌ای مطالبشان را به طور خصوصی بنویسند و وقتی مراحل بعدی در جلسات بعد انجام شود، آنها هم مطالب خود را خواهند نوشت.

تجربه عملی نشان داده که از ۲۵ نفر دانش‌آموز پسر سال اول دبیرستان، ۲۲ الی ۲۵ نفر خواهند نوشت. لیکن این امر در دختران کمتر است و آنها در نوشتن بیشتر احتیاط می‌کنند.

در حین نوشتن نامه، اکثر دانش‌آموزان سعی می‌کنند که دیگران نوشته آنها را نبینند و از طرف دیگر، عده‌ای به سرک کشیدن و نگاه به برگه دیگری می‌پردازند. مبلغ باید

می‌توانند خود را با محیط جدید وفق دهند و تردید همیشگی و روحیه احتیاطی، آنها را در تصمیم‌گیریها کند می‌کند.

البته، چنین فعالیت تبلیغی در دبیرستانهای دخترانه باید با دقت و اطمینان انجام شود و کاملاً جانب احتیاط رعایت گردد. اگر در این مورد در خود توانایی نمی‌بینید یا احساس خطر می‌کنید، منصرف شوید؛ حتی برخی از مریبان، اجرای این طرح را برای دختران مناسب نمی‌دانند.

۴. دریافت نوشته‌ها

به هنگام گرفتن نامه‌ها، به هیچ عنوان مطالعه نکنید و آن را در کلاسور یا پوشه‌ای که جهت همین کار مهیا کرده‌اید بگذارید تا به مخاطب این مطلب را القاء کنید که مبلغ در جو عمومی نوشته‌های شما را نمی‌خواند و به صورت کاملاً سری، آنها را در جای مخصوص محافظت می‌کند.

مرحله دوم: جواب نامه

۱. تقسیم بندی نامه‌ها

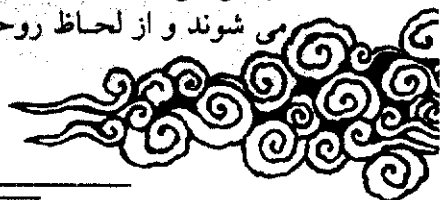
نامه‌ها را به دقت مطالعه کنید؛ اما در ذهنتان جواب ندهید تا شناخت اجمالی نسبت به تفکرات و روحیات دانش‌آموزان به دست آورید؛ سپس

شوخی و آزاد سازی پتانسیل نوجوانی خود هستند و فرصت را در کلاس روحانی غنیمت می‌شمارند، ابتداء خیلی جلدی برخورد می‌کنند لیکن پس از مدتی، فضای سکوت همراه با تفکر و نوشتن، بر کلاس حاکم می‌شود؛ اما پس از اتمام نوشتن نامه آرام آرام محیط کلاس به حالت سابق خود بر می‌گردد.

اما در دبیرستانهای دخترانه، به خاطر اینکه دختران از احساسات بیشتری برخوردارند، از جملات احساساتی استفاده شود بهتر است؛ مثلاً بر روی تخته این جمله نوشته شود: «بیشترین دغدغه روحی من این است که...» یا «اگر بخواهم درد دل کنم، می‌گویم: ...»

دختران پس از دیدن جمله مذکور معمولاً درباره هدف و فوائد این کار سؤال می‌کنند و می‌خواهند از نتیجه چنین عملی اطمینان حاصل کنند. مبلغ باید با صداقت و دقت هدف خود را از این کار بیان کند؛ مثلاً بگوید: «می‌خواهم از این طریق با روحیات و مشکلات شما آشنا شوم و اگر جوابی را مناسب دانستم، برای شما بنویسم.»

با این حال، دخترها کمتر تن به نوشتن می‌دهند؛ زیرا دیرتر مطمئن می‌شوند و از لحاظ روحی دیرتر

کلاس از طریق نامه ها پیدا می کنید، بنویسید؛ مثلاً شناخت من از یک کلاس بیست و پنج نقره اول دبیرستان پسرانه این بوده است:

«این کلاس در ظاهر بسیار شلوغ، پر سر و صدا و پرتحرک بود. آنها در صدد تخلیه انرژی نوجوانی خود بودند و حتی با فریاد زدن، آواز خواندن، صحبت کردن با دیگری، متلک انداختن و گاهی با دعوی فیزیکی، کلاس را از کنترل روحانی خارج و از این کار احساس پیروزی می کنند؛ اما در باطن به گونه ای دیگر است. آنان برای ارتباط عمیق با روحانی اولین گام را برداشته اند.

آنها دغدغه های ذهنی خود را ذکر می کنند و شما آنها را ثبت و مقدار فراوانی آن را مشخص می کنید.

غالباً احساس گناه آنها را رنج می دهد. (۷ نفر)

در مورد خانواده خصوصاً والدین و عدم جلب رضایت آنها ناراحت هستند. (۶ نفر)

نگرانی از عدم جلب رضایت الهی. (۵ نفر)

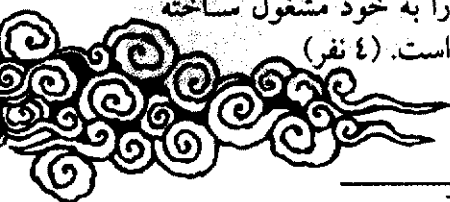
مسائل خداشناسی و چرایی آفرینش، ذهن آنها را به خود مشغول ساخته است. (۴ نفر)

نامه ها را بر حسب جواب تقسیم بندی کنید. جواب برخی نامه ها کم یا راحت است؛ آنها را در ابتدا پاسخ دهید. برخی نیاز به فکر بیشتری دارد؛ جواب آنها را به فرصت مناسب موکول کنید. در برخی از نامه ها حس و روحیه خاصی نهفته است؛ مثلاً شخصی نسبت به آینده خود ناامید و نگران است یا ممکن است فردی نسبت به گذشته خود احساس گناه و پشیمانی زیادی داشته باشد یا حادثه ای دلخراش روحش را آزرده ساخته باشد یا...؛ جواب نامه را زمانی بدهید که از لحاظ روحی و ذهنی در شرائطی مساعد، امیدوار و آرام به سر می برید تا با جملات الهام بخش خود، امید و شادابی را در دل مخاطب زنده کرده، بتوانید در او اثر بگذارید؛ چنانکه گفته اند: «آنچه از دل برآید، لاجرم بر دل نشیند.»

۲. شناخت مخاطبین

به علت اینکه مخاطب صادقانه مسائل ذهنی و روحی خود را نوشته است، شما به شناخت آسان، دقیق و عمیقی خواهید رسید. آنها مطالبی را به شما خواهند گفت که در عمرشان به هیچ کس نگفته اند.

برگه ای را به عنوان شناخت کنار بگذارید و شناختی را که در مورد

- ◀ سؤال از مرگ و معاد. (۴ نفر)
- ◀ اضطراب از آینده معنوی و تحصیلی و ... خود. (۴ نفر)
- ◀ دربارهٔ ارتباط با دیگر دوستان. (۳ نفر)
- ◀ ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف. (۲ نفر)
- ◀ ازدواج با دختری در فامیل یا غیر فامیل. (۲ نفر)
- ◀ ارتباط با دوست دختر. (۱ نفر)
- ◀ چرا به مردم فلسطین ظلم می شود! (۱ نفر)
- ◀ چرا انسانها به هنگام شادی گناه می کنند، اما وقتی گرفتار می شوند، به خدا پناه می آورند! (۱ نفر)
- ◀ دوست دارم زندگی امامان معصوم علیهم السلام را از زبان یک انسان صادق و مطمئن یاد بگیرم. (۱ نفر)
- ◀ می ترسم خدا را فراموش کنم. (۱ نفر)
- ◀ اضطراب از فوت پدر و مادر. (۱ نفر)
- ◀ چرا به شیطان فرصت داده شد تا دیگران را گمراه کند؟ (۱ نفر)
- ◀ ناراحتم از اینکه تنها به هنگام سختی به فکر خدا هستم. (۱ نفر)
- ◀ سؤال شرعی. (۱ نفر)
- ◀ سؤالی از یک مسئله خرافی. (۱ نفر)

چند مطلب تحلیلی

که اکثرآ دانش آموزان فطرتی پاک و خداترس دارند. به همین خاطر، احساس گناه می کنند، نگران جلب رضایت الهی هستند، در مورد مسائل خداشناسی و معاد شناسی سؤال دارند و

که یکی از مهم ترین علل معنوی و ارزشی بودن نوشته های نوجوانان، این است که خواننده نامه آنها یک روحانی است؛ یعنی در حقیقت برای یک روحانی نامه می نویسند. وقتی یک روحانی سر

کلاس می‌آید و از آنها می‌خواهد در باره هر چه خواستند، آزاد آزاد، اما صادقانه بنویسند، بدون هیچ اجباری اکثراً نسبت به مسائل معنوی حساسیت نشان می‌دهند و دغدغه‌های آنان رنگ خدایی می‌گیرد؛ در صورتی که اگر یک موسیقی‌دان با یک گیتار، آن هم با تیپ و قیافه هنرمندانه سر کلاس برود و با نواختن موزیکی، به آنها بگوید: در مورد هر چه می‌خواهید، آزاد آزاد، اما صادقانه بنویسید! چنین نوشته‌هایی را از آنها نخواهیم دید. این اثرات به گونه‌ای غیر مستقیم است که خود نوجوان اصلاً متوجه آن نیست و واقعاً در نامه‌های خود چه به یک روحانی

یا به یک هنرمند یا به یک تاجر سعی می‌کند صادقانه آنچه را به ذهنش می‌آید، بنویسد؛ درحالی که برای هر مربی به گونه‌ای می‌نویسد و نگرانیهای ذهنی او با تغییر مربی، متفاوت می‌شود. این بدان خاطر است که نوجوانان بسیار تحت تأثیر محیط قرار می‌گیرند و تنها وجود یک روحانی که مبلغ مسائل شرعی و ارزشی است در طرز تفکر آنها اثر می‌گذارد. پس مواظب باشیم که از این موقعیت و این لباس در راستای تبلیغ دین و انس مردم با معنویات استفاده کنیم و خدای ناکرده آن را ابزاری برای رسیدن به منافع شخصی خود قرار ندهیم.

۳. نوشتن جواب

درک مخاطبین ابتدا سعی کنید مخاطب را درک کنید و حالات نوجوانی و افکارشان را در ذهنتان مجسم کنید. در این باره می‌توانید از خاطرات نوجوانی خود کمک بگیرید.

ویژگیهای مهم مخاطب را یادداشت کرده، سعی کنید روحیات، توانایی ذهنی و عقلی و رشد معنوی او را حدس بزنید.

اگر از مسائل روان شناختی مطلع باشید، بهتر می‌توانید ریشه‌یابی کنید و با روانکاو نویسنده خود در جواب نامه بر آنها اثر مثبت بگذارید. پس با کتابها و یا مشاورین روان شناختی یا روانکاو در ارتباط باشید و از نظرات و تجارب آنها حتماً استفاده کنید.

البته اگر بتوانید کتاب یا مشاوره را که روان شناسی اسلامی را می‌داند و به صورت کاربردی از آیات و روایات در مورد روانکاو و مباحث تربیتی استفاده می‌کند، به دست آورید، بسیار در این زمینه به راهکارهای اساسی و ثمر بخشی خواهید رسید.

انتخاب محتوا و جواب مناسب با شناخت اجمالی یا دقیق مخاطب، عناوین جوابی را که به ذهنتان می‌رسد، در چک‌نویس یادداشت و سعی کنید جوابی را انتخاب نمایید که **مبنای فکری و اعتقادی** او را تصحیح می‌کند. به عنوان مثال، اگر شخصی در حدود الهی و احکام اعدام، و سنگسار کردن یا شلاق زدن

در اسلام شبهه‌ای داشته باشد، نباید به او گفت که این امور را خدا و امامان معصوم علیهم السلام امر کرده‌اند و ما باید آن را اجرا کنیم؛ زیرا مخاطب نسبت به خدا و ائمه اطهار علیهم السلام نیز بد بین و دلسرد می‌شود؛ کما اینکه برخی از روحانیون در جواب این سؤالات به پاسخ فقهی و استدلالهای روایی پرداخته و مخاطب را دچار چالش دیگری می‌کنند.

بنابراین، باید از حکمت الهی سخن گفت؛ زیرا در حقیقت سؤال این اشخاص از حکمت و خشونت ظاهری این اعمال است نه استدلال فقهی آن. پس باید فوائد وجود چنین احکامی را بیان کرد و از جوامعی که چنین احکامی را رعایت نمی‌کنند و ناامنیهای فراوان و گوناگونی را در جامعه خود می‌بینند، سخن گفت تا این نکته به مخاطب القاء شود که خداوند از روی حکمت امر می‌کند و سعادت بشریت را این چنین تضمین می‌کند؛ به گونه‌ای که اگر شبهه دیگری شبیه به این شبهات به احکام الهی وارد شود، مخاطب در مقابل آن واکنش شود و دیگر در او اثر منفی نگذارد.

اگر دیدید جواب نامه‌ای سخت است، تأمل کنید، کمی قدم بزنید،

دعا و ... معرفی کنید و او را از رحمت واسعة الهی و مغفرت پروردگار آگاه و به آینده معنوی اش امیدوار سازید.

۳. پس از آن به بیان محتوای مورد نیاز مخاطب بپردازید و در قالبی جذاب و دوستانه القائاتی مثبت داشته باشید. شما می‌توانید برای القای مطالب مثبت از فطرت پاک نوجوان کمک بگیرید و به او شخصیت یک انسان مؤمن بدهید؛ یعنی به گونه‌ای با او برخورد کنید که احساس کند با تمام اشتباهات، درونش هنوز پاک است و حتماً می‌تواند ظواهرش را نیز طاهر و روشن سازد. یا می‌توانید از خوشبختی، لذات و فوائد رشد و کمال حقیقی سخن بگویید تا حس کمال طلبی نوجوان را به سوی مسائل ارزشی سوق دهید.

۴. سپس او را از موانع راه هدایت آگاه سازید. شاید برای بیان خطرات روابط خیابانی و عشقهای کوتاه مدت چنین مطالبی مفید باشد:

«... اگر با یک نگاه حرام، یا ارتباط غیر اسلامی، بدون مشورت با انسان فهمیده، آگاه و مؤمن، عشقی به وجود آید، آیا این احتمال نمی‌رود که همین پسر با نگاهی دیگر جذب دختر دیگری شود؟ اگر کسی پایبند به ایمان اسلامی نباشد، قطعاً در سختیها دروغ می‌گوید و در صورت روابط پنهانی با دختری، به راحتی دروغ خواهد گفت. آیا به این فکر

مطالبی که به ذهنتان می‌رسد - هر چند ممکن است صحیح و مناسب نباشد - یادداشت کنید، و در صورت امکان به کتاب و مشاور خوب مراجعه کنید و ... مطمئن باشید جواب مناسب را به دست خواهید آورد.

ترتیب عناوین

مطالبتان را مرتب کنید و با ترتیب به چپش آن توجه کنید:

۱. با نوشتن چند سطر در بیان روحیات مخاطب به او بفهمانید که درکش کرده اید. مثال: «نامه شما را چند بار با دقت مطالعه کردم، بنده نیز تحت تأثیر قرار گرفتم و باور می‌کنم که این چنین فشارها، سنگین است و تن آدمی را به لرزه می‌اندازد؛ اما با فکر، مشورت، توسل و ... می‌توان این مشکل را برطرف کرد...»

۲. سپس مزایا و فوائد سخنان یا روحیاتش را واقع بینانه و صادقانه بیان کنید تا شخصیت مثبتی را به مخاطب القاء کرده باشید. مثال: «اینکه به هنگام فشارهای روحی به قرآن خواندن، دعا، جلسات روضه خوانی و ... پناه می‌بری، بیانگر طینت پاک، فطرت سالم و ایمان زیبا و از طرف دیگر، فهم، ذکاوت و هوشیاری توست.»

یا مثلاً می‌توانید به شخصی که احساس گناه می‌کند و از اعمال خود شرمنده است، با تقدیر از این احساس، بهترین راه را توبه، توسل،

نکرده ای که چرا آن پسر به شما علاقه مند شده است و شما را امید و عشق خود می‌اند؟ آیا اگر در آینده آن پسر به همین دلیلی که به شما علاقه‌مند شده است، شیفته دختر دیگری شود و در نهان او را عشق و امید خود بداند و یک عمر به تو دروغ بگوید، چه می‌ود؟ اگر روزی پسر برای انتقام یا رابطه با دختر دیگری آبروی تو را ببرد، چه پیامدی خواهد داشت؟ آیا این سؤال را از خود پرسیده‌ی که چرا پس از دو سه روز به او علاقه پیدا کردی؟ اگر شما به همان دلیلی که به آن پسر علاقه پیدا کردی، به شخص دیگری عشق بورزی و این پسر را که به عنوان همسر برگزیده‌ای، مانع خود بدانی، چه می‌ود؟! آیا نمی‌انی که بسیاری از قتلها، زد و خوردها، و ناامنیهای جانی، روحی، و ... بخاطر عشقهای موقت و زودگذر این چنینی است که صاحبان این عشقها، وصالشان را بهترین، زیباترین، لذت بخش‌ترین لحظات عمر خود می‌نداشتند و برای رسیدن به یکدیگر چه کارهایی که نکردند؟! اما پس از مدتی خبری از آن حال و هواها نبود و بی‌وفایی، تمسخر، تحقیر، اهانت و ... به راحتی جای آن همه عشق دروغین را گرفت و حتی در مواردی به کتک زدن و

قتل انجامید. کسی که ایمان نداشته باشد، آزاد آزاد، دست به هر ظلم و گناهی می‌زند...

5. حتماً پس از بیان مشکلات و خطرات به او امید بدهید و او را قابل رشد و پیشرفت معرفی کنید. به عنوان نمونه می‌توانید پس از مطالب فوق در مورد عشقهای خیابانی این چنین جایگزینی داشته باشید: «... اما گاهی دو نفر بخاطر ایمان، تدبیر، اخلاق و تناسب تحصیلات و خانواده با هم ازدواج می‌کنند و به یکدیگر علاقه‌مند می‌شوند، هر چند ممکن است در ابتدا علاقه وافر نداشته باشند، اما چون در سایه ایمان و رعایت احکام الهی با هم آشنا شده‌اند، روز به روز علاقه آنها شدیدتر، منطقی‌تر و پایدارتر خواهد شد که به لذتی جاویدان و ماندگار تا آخر عمر تبدیل خواهد گشت؛ اگر به موفقیتی برسند هر دو خوشحال و شادمان می‌شوند و اگر سختیهای طاقت فرسای زندگی گریبانگیر آنها شود، با صبر و تحمل مشکلات، سخنان آرامبخش، مهربانی به یکدیگر و درک متقابل، عشق به یکدیگر را بیش از پیش ثابت می‌کنند؛ یعنی

تحت هیچ شرایطی محبتشان کم نشده، بلکه بیشتر خواهد شد، ممکن است گاهی روابطشان شکرآب شود؛ اما محبتشان کم نمی شود و حتی با یک هدیه زیبا یا گل خوش بو محبتشان را پایدارتر و روابطشان را مستحکم تر می کنند. آنها هیچ کس را در این عشق سهیم نمی کنند؛ پسر تنها به محبت کردن به همسرش می اندیشد و دختر به فکر پاسخ بهتر به این محبت است. اگر برای یکی از آنها مسافرتی پیش آید، هرگز یکدیگر را فراموش نمی کنند و قلبهایشان به هم نزدیک تر می شود؛ زیرا نه پسر با نگاه حرامی دلش را به باد هوا و هوس می سپرد و نه دختر با بی حجابی و بی عفتی، خود را در بازار نگاه، مفت و مجانی عرضه می کند و نه پناه و امنیت روانی خویش را به خطر می اندازد... این چنین است که زندگی شیرین می شود و امنیت و اطمینان خاطر حکم فرما می گردد...»

۶. سپس با در نظر گرفتن شرائط روحی و خانوادگی او، برای آینده اش راهی را پیشنهاد دهید و او را موفق و پیروز راه بدانید.

۷. برای حفظ و تداوم هدایت، خود را قابل دسترسی و آماده برای پاسخ گویی معرفی کنید و مراجع و الگوهای مثبت (مثل: کتاب، مشاور، دوست خوب و ...) را به او معرفی کنید تا اگر مطالب را فراموش یا روحیات منفی به او مراجعه کرد، بتواند با استعانت به این مراجع و الگوها راه صحیح را پیدا کند.

۸. در آخر امضاء کنید و حتماً نام خود و تاریخ و ساعت پایان جواب نامه را بنویسید.

مطالب قابل توجه در نوشتن جواب

یکی از مهم ترین نکات تبلیغ دین (چه نوشتاری یا غیر آن) استفاده از آیات و روایات و شیوه صحیح و مناسب به کارگیری آن است. بدانید که - به خاطر فطرت پاک نوجوان - اگر صحیح و در جای مناسب و پس از آماده سازی ذهن و روحیه مخاطب، از آیات و روایات استفاده کنید، اثر بسیار عمیقی در مخاطب خواهید گذاشت و در حقیقت یک دین شناختی

صحیح را انجام داده‌اید؛ مثلاً اگر در مورد محرمات و واجباتی که به ظاهر سخت و دست و پاگیر است و ممکن است از اسلام، دینی سختگیر و مقرراتی به مخاطب القاء کند، از روایات و احادیثی که در مورد پوشش شیک و آراستن ظاهر است، استفاده کنید، مخاطب به دین و انجام وظائف دینی علاقه پیدا می‌کند. به عنوان مثال، اگر از شیوه آراستن رسول اکرم (ص) سخن بگویید، برای یک نوجوان که زیباگرا و علاقه‌مند به آراستن خود است، بسیار جذاب است و سعی می‌کند خود را به سنتهای حسنه رسول خدا (ص) نزدیک کند.

ک مطلب دیگر، تناسب محتوا و شیوه القای آن با روحیات و سخنان مخاطب است. نوجوان به خاطر اینکه صادقانه و خصوصی حرفهایش را به شما رسانده، سعی می‌کند جواب نامه را نیز

خصوصی نزد خود نگه دارد. به همین خاطر، مبلغ در حقیقت به طور خصوصی با مخاطب ارتباط برقرار می‌کند و می‌تواند شیوه خاصی را برای مخاطب در نظر بگیرد که آن شیوه برای دیگر مخاطبین مناسب نباشد یا اثر عمیق نگذارد.

به عنوان مثال، در نامه‌ای، دانش‌آموزی از اینکه آیا خداوند از او راضی است، یا ناراضی احساس نگرانی کرده است یا دانش‌آموز دیگر خواندن قرآن با ترجمه را برای رفع مشکلات روحی خود ذکر کرده است. جواب این دانش‌آموزان که رشد معنوی خوبی داشته‌اند با دانش‌آموز دیگری که از روحانی برای ارتباط با دوست دختر خود راهنمایی می‌خواهد، بسیار فرق می‌کند.

ک یکی از نکات ظریف در نوشتن جواب نامه این است که جواب در ادامه نامه و در همان برگه‌ای که

مخاطب نوشته است، انجام شود و در صورتی که برای جواب نامه مکان کافی نبود، بقیه جواب در برگه‌های ضمیمه به صورت منظم و یک اندازه نوشته شود. این بدان علت است که نوجوان نامه و جواب را با هم داشته باشد و حفظ کند.

به علت اینکه مطالب مخاطب و جواب شما نوشتاری است و برای مخاطب بسیار مهم است، احتمال ماندگار بودن و مراجعه مکرر مخاطب به نامه و جواب آن زیاد است. مبلغ باید تلاش کند تا صحیح، دقیق و با شیوه‌ای مناسب و کساربردی مطالبی را برای یک عمر بنویسد تا مخاطب هر زمان که جواب را مطالعه می‌کند، اثر بپذیرد.

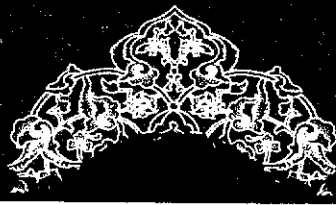
نکته دیگر، این است که جواب شما مانند نامه یک دوست مهربان و دانا باشد. پس با سلام و تشکر شروع کنید و با اعلام آمادگی برای همکاری

فکری و ... به پایان برسائید و از مطالب عاشقانه یا اغراق آمیز در باره مخاطب بپرهیزید. در نوشته خود نظم داشته باشید و زیبا و روان بنویسید که این امر در شخصیت بخشی به مخاطب مؤثر می‌باشد و مخاطب، خود را محترم می‌شمارد و به همین خاطر با جدیت بیشتر نامه شما را دنبال می‌کند.

اگر از برگه‌های ضمیمه استفاده می‌کنید، آنها را با گیره کاغذ به نامه وصل کنید و منظم و صفحه‌بندی شده به مخاطب بدهید.

نکات شیوهای برای اثر گذاشتن بر مخاطب به صورت نوشتاری، شیوه‌های زیادی وجود دارد که به چند مطلب مهم به طور بسیار خلاصه و گذرا اشاره می‌شود:

تحریک حس کنجکاوی سعی کنید حس کنجکاوی مخاطب را به سوی مسائل ارزشی جهت بدهید تا با فکر پیرامون آن، انگیزه ادامه بحث با شما را داشته باشد و

حتی خود به نتیجه برسد. البته، باید توجه داشت که ذهن نوجوان خصوصاً در ۱۴ الی ۱۶ سالگی شبهه ساز می‌شود و به طور طبیعی و فطری در مورد اعتقادات، رسوم، فلسفه وجودی احکام، خلقت جهان، خداشناسی و ... تردید می‌کند. شما نباید با بیان سؤالاتی بر شبهات او بیفزایید، بلکه باید سؤالی را مطرح کنید که فکر در مورد آن موجب هدایت شود؛ مثلاً سؤال از اینکه با ظالم (کسی که انسانی را می‌زند، تحقیر می‌کند و ...) چگونه برخورد کنیم؟ حس کنجکاوی نوجوان را پیرامون دنیای اطراف خود بر می‌انگیزد و از طرف دیگر، بدی ظلم که امری فطری است، در نهاد او زنده‌تر می‌شود و نسبت به این موضوع بی‌تفاوت نخواهد بود.

همچنین حسهای دیگر مخاطب را جهت بدهید؛ حسهایی مثل: حس کمال طلبی، هیجان طلبی، حقیقت جویی، صداقت خواهی و ... که هر کدام راه و روش خاص خود را می‌طلبد.

شخصیت بخشی

دادن شخصیت مثبت ارزشی به یک دانش آموز، از یک طرف بیشترین اثر غیر مستقیم را در هدایت عملی می‌گذارد و از طرف

دیگر، نوجوان را مناسب با سن و روحیاتش تشویق می‌کند.

نوجوانی، سؤالات خداشناسی ذهنش را مشغول ساخته است و از اینکه در وجود خدا از لحاظ عقلی شک می‌کند، ناراحت است و گاهی از این بابت احساس گناه می‌کند. در جواب چنین دانش آموزی می‌توان این چنین شخصیت بخشید:

«آقا جان! سؤالات تو مطالبی است که هر نوجوانی به ذهنش خطور می‌کند و این از سلامت فطرت و پاکی طینت شما ناشی شده است. باید توجه کنی که هدایت انسان از همین سؤالات و یافتن پاسخ آنها شروع می‌شود. پس در جواب من خوب دقت کن، فکر کن و اگر قانع نشدی در جواب نامه نظرت را بیان کن! ...»

یا نوجوان دیگری به خاطر انجام برخی گناهان، ناراحت و پشیمان شده است. در جواب این نوجوان نیز می‌توان نوشت:

«احساس گناه از مواردی است که به مؤمن حقیقی دست می‌دهد و حتی امامان معصوم (علیهم السلام) با اینکه معصوم بوده‌اند همیشه در مقابل عظمت خداوند احساس کوچکی (که یک حالت عرفانی است) می‌کردند؛ اما نباید این

باید تفاوت‌های لازم مورد دقت قرار گیرد.

شخصیت بخشی یک پسر اول دبیرستان با یک پسر دوم دبیرستان، با اینکه تنها یک سال تفاوت سنی دارند، بسیار متفاوت است؛ زیرا نوجوانی دوران تنوع و تغییر روحیه و تصورات ذهنی است که باید بسیار مورد توجه قرار گیرد.

اگر شخصیتی را که مناسب اول دبیرستانی است، به شاگرد دوم دبیرستانی که باهوش و درس‌خوان است، بدهیم، موجب تحقیر و شکست روحیه او می‌شود.

همچنین پسران و دختران از لحاظ رشد جسمی، عقلی، روحی و معنوی بسیار با یکدیگر متفاوت‌اند؛ لذا برای هر گروه به گونه‌ای باید نوشت؛ مثلاً تحریک حس کنجکاوی یک پسر با یک دختر بسیار متفاوت است یا اگر تشویق مناسب یک دختر را در مورد پسری انجام دهیم، چه بسا باعث زدگی یا تحقیر پسر شود.

پسران به خاطر عقل‌گرا بودن و اعتماد به عقل و فهم خود راحت‌تر مطالب عقلی و استدلالی را می‌پذیرند. در جواب نامه باید یک سیر منطقی را از مطالب ذهنی او به سمت مطالبی که برای او مفید است، ترسیم

احساس، انسان را به ناامیدی و پوچی بکشاند و قطعاً با امید به مغفرت الهی، توبه کردن، تصمیم بر ترک گناه، دعا، توسل و ... می‌توان خود را در مقابل گناهان حفظ کرد.

عزیزم، انسان با عمل می‌تواند قدرتی پیدا کند که گناه نکند و تنها با دانستن نمی‌توان به ترک گناه موفق شد؛ پس باید عملاً توبه کند و مردانه تصمیم بگیرد که گناه نکند. اگر باز دچار گناه شد، باز توبه کند و بار دیگر تصمیم بگیرد. مطمئن باش با استمرار بر ترک گناه، دعا، توسل، کمک به دیگران، شرکت کردن در عزاداری امام حسین (ع) و انجام کارهای مثبت و اسلامی حتماً بر ترک گناه موفق خواهی شد. الآن راههای عملی ترک گناه را با توجه به آیات و روایات ذکر می‌کنم ...»
شاید شما با فکر و شناخت خود بهتر و مناسب‌تر شخصیت مثبتی را القاء کنید.

تفاوت سن و جنسیت در جواب نامه علاوه بر اینکه هر دانش آموزی روحیه و هوش متفاوتی دارد و باید با شناخت صحیح از تک تک دانش‌آموزان این تفاوتها را در جواب نامه لحاظ کرد، در سن و جنسیت نیز

کرد و او را در پیمودن این مسیر، همراه با تصحیح بینش و فکر، یاری کرد.

مثلاً اگر ارتباط با دختری ذهن شخصی را مشغول ساخته است، مبلغ می‌تواند با درک حال و هوای او، آرام آرام مطالبی را ردیف کند که نوجوان به فکر تحصیل، آینده علمی و مهارتی خوب و ... بیفتد و ایشان را از خطرات عدم تحصیل و عدم حیثیت اجتماعی مطلع گرداند.

اما دختران به علت اینکه عاطفی و احساساتی هستند، با سخنان عقلی دیرتر از پسران قانع می‌شوند و اثر می‌پذیرند؛ البته آنها با ایجاد رابطه عاطفی به راحتی اثر می‌گیرند. پس باید در جواب نامه برای دختران یک سیر خاصی را مد نظر داشت که در طی این مسیر روحیه او تغییر کند یا به عبارت دیگر، باید نامه را از اعلام درک روحیه‌ای که او دارد شروع کرد و به القاء روحیه و حسی که مناسب و ارزشی است، به پایان رساند. در این راستا، از روحيات فاطمی یا زینبی (علیهما السلام) بسیار می‌توان استفاده کرد؛ به همین خاطر، غالباً جواب نامه دختران طولانی‌تر از پسران است.

ثبت شیوه‌های کاربردی

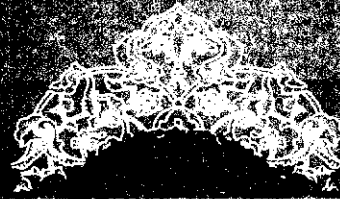
نکات دیگری هم وجود دارد که شما با هوشیاری و دقت، آرام آرام به آن خواهید رسید و در این مسیر خود را ارتقاء خواهید داد. خوب است چنین نکاتی را در برگه‌ای جداگانه یادداشت کنید تا به مرور زمان به مطالب و شیوه‌های کاربردی زیادی دست یابید.^۱

۴. تشکیل پرونده برای هر دانش آموز

در صورت امکان حتماً یک کپی از همه نامه‌ها و جوابهایی که داده‌اید، داشته باشید و در حقیقت یک پرونده برای هر دانش آموز تهیه کنید. قبل از اینکه یک کپی از همه نامه‌ها و جواب آنها تهیه کنید، آنها را به تعداد نامه‌ها از ۱ تا آخر شماره‌گذاری

۱. می‌توانید با ارسال این نکات به «واحد نوجوان و جوان معاونت تبلیغ و آموزشهای کاربردی حوزه علمی قم» در تکمیل شیوه‌های کاربردی نوشتاری، شیوه‌های شناخت مخاطب، مطالب مربوط به شناخت مخاطب، آسیب شناسی روحی و اجتماعی مخاطب، محتواهای مناسب و مورد نیاز نوجوان و ... ما را یاری کنید.

کنید. ممکن است دانش‌آموزی برای بار دوم سؤالات و مطالبی را برای شما بنویسد؛ شما با مراجعه به پرونده او می‌توانید بفهمید قبلاً چه مطالبی برای شما نوشته است و شما چه جوابی به او داده‌اید و سپس می‌توانید جواب بهتر و مناسب‌تری را انتخاب کنید. مخاطب وقتی از نوشته‌های شما تکرار را حس نکند و بفهمد هر باری که می‌نویسد مطلب جدیدی را می‌یابد، به ارتباط با شما امیدوار و راغب می‌شود. دیگر اینکه اثراتی را که در مخاطب می‌گذارید، با مراجعه به جواب بهتر می‌توانید ارزیابی کنید.

در جلسه سوم: دادن نامه‌ها به مخاطب

نامه‌ها را به ترتیب شماره‌ها، مرتب و منظم درون کلاسور یا پوشه‌ای قرار دهید و به کلاس بیاورید. ابتدا از صداقت و اطمینانی که دانش‌آموزان در نوشته‌هایشان داشتند، تشکر کنید. حتی اگر دانش‌آموزی صداقت را رعایت نکرده یا اهانت آمیز نوشته است، او را نیز مورد تشویق عمومی قرار دهید؛ مثلاً بگویید: «نامه‌ها خوب بود و صادقانه نوشته شده بود.»

مطلب دیگری را نیز باید قبل از دادن نامه‌ها برای دانش‌آموزان تبیین کرد و آن این است که از آنها بخواهید جواب نامه‌ها را در کلاس مطالعه نکنند، به خانه ببرند و در خلوت، با ذهنی آزاد و روحی آرام آن را مطالعه کرده، در مورد آن فکر کنند. بنده برای القای چنین مطلبی می‌گفتم: «من برای نوشتن جوابها خیلی فکر کردم و در زمان و مکان مناسب آن را نوشتم؛ حتی برای برخی نامه‌ها یک ساعت وقت گذاشتم. شما نیز برای خواندن آن، زمان و مکان مناسبی را انتخاب کنید و در مورد جواب آن بیندیشید.»

مطالعه جواب نامه در محیطی آرام و مطمئن میزان اثرگذاری بر مخاطب را افزایش می‌دهد. هر چند که خود مخاطب نیز دوست دارد در چنین محیطی جواب نامه را مطالعه کند، اما گفتن شما بیشتر او را به این کار وامی‌دارد و حساسیت او را نسبت به جواب نامه افزایش می‌دهد. مطلب دیگر اینکه به مخاطب بگویید: «نامه و جواب را به کسی نشان ندهید و در صورت قانع نشدن، مبهم بودن و ... در برگه‌ای یادداشت کنید و در جلسه بعدی به من بدهید.»

جلسه بعدی نظر جواب^۱ را از شما خواهم گرفت.

مرحله چهارم: تهیه ساز خورد نامه‌ها

در جلسه بعدی باید سعی کنید نظراتشان را در باره جواب نامه به دست آورید. اکثراً نظرشان را نوشته‌اند. یک فرصت بدهید و از همه بخواهید نظرشان را با ذکر نام بنویسند و بگویند که آیا قانع شده‌اند یا خیر؟ و آیا مطالب واضح بوده است؟

ممکن است عده‌ای بگویند: ما نظر خاصی نداریم. از آنها بخواهید همین مطلب را ذکر کنند و در برگه‌ای این جمله را بنویسند: *بنده نظر خاصی ندارم.* زیرا شما باید بدانید جواب نامه چه اثری بر مخاطب داشته است؛ مثبت بوده یا منفی یا خنثی؟

مرحله پنجم: کارهای نهایی
۱. ارزیابی کار تبلیغی

نظر جوابها را به خانه بیاورید و با آرشیمی که تهیه کرده‌اید، مقایسه کنید. به پرونده هر دانش آموزی مراجعه و نامه‌اش و جواب خودتان

۱. نظر جواب، نظر مخاطب در مورد جواب

شماست.

سپس قرعه کشی کرده، یک شماره را به عنوان شماره برنده اعلام کنید. برای انتخاب یک عدد می‌توانید به پیشنهاد دانش‌آموزان اعدادی را از چپ به راست روی تخته بنویسید:

۵ ۳ ۱۳ ۸ ۲

سپس به درخواست آنها، عملکرهای ریاضی را بین اعداد قرار دهید:

$$5 \times 3 + 13 - 8 \div 2 = 10$$

جواب این معادله ساده که آنها را به هیجان و هیاهو می‌اندازد، شماره برنده خواهد بود.

سپس نامه‌ها را از شماره ۱ به ترتیب تا آخر از کلاسور خود بیرون بیاورید و با بیان شماره نامه و نام صاحب آن، نامه‌ها را به دانش‌آموزان تحویل دهید تا به شماره برنده برسید. با ذکر صلوات و پاسخ مناسب به هیجانات و احساسات مخاطب، شماره برنده و نام صاحب نامه را اعلام کنید. سپس بقیه نامه‌ها را به صاحبانشان تحویل دهید.

در صورت امکان، می‌توانید تعداد جوایز را افزایش دهید.

پس از دادن نامه‌ها، باز بر خواندن با دقت و با فکر و نوشتن صادقانه نظراتشان تأکید و بیان کنید که من در

و نظر جواب او را مورد دقت و بررسی قرار دهید و کار تبلیغی خودتان را ارزیابی کنید. سپس تجربیات و آمار اثر گذاری را در برگه‌ای بنویسید سعی کنید در

فعالتهای بعدی امتیاز ارزیابی خود را افزایش دهید.
 دو نمونه از ارزیابی کار تبلیغی را در اینجا می آوریم:

نمونه اول

طرح ارتباط نوشتاری در سال دوم دبیرستان دخترانه انجام شد. آنها برای اولین بار چنین فعالیتی را می دیدند. اگر این طرح خوب انجام شود، ارزیابی دفعات بعدی بهتر خواهد بود.

نظرات آنها در باره جواب این بود:

- < از زحمات شما تشکر می کنم. (۲ نفر)
- < تشکر، هیچ نظری ندارم. (۴ نفر)
- < جواب بسیار خوب بود. (۳ نفر)
- < اثر روحی بر من داشت و آرام بخش بود. (۱ نفر)
- < قانع نشدم. (۲ نفر)
- < مطلبی مرتبط با جواب. (۲ نفر)
- < مطلبی غیر مرتبط با جواب. (۱ نفر)

می توانید به کیفیت کار تبلیغی و میزان اثر گذاری خودتان امتیاز بدهید و خود را محسوس تر ارزیابی کنید. برای امتیاز دادن تک تک نظر جوابها را مطالعه کنید و هر کدام را در ۴ مرحله هدایت، تا سقف ۱۰۰ امتیاز دهید. سپس جمع امتیازات را بر تعداد امتیازات داده شده، تقسیم کنید و معدل کار تبلیغی را به دست آورید. اگر وضعیتی عادی بود، امتیاز ۸۰ بدهید و اگر خود را خوب یافتید، ۹۰ و اگر کار خود را عالی می دانید، امتیاز ۱۰۰ بدهید.

سعی کنید در امتیاز دادن منفی گرا باشید تا دچار موفقتهای تخیلی نشوید. در کلاس دوم دبیرستان دخترانه، بنده به خودم این چنین امتیاز داده‌ام:

مطلب	نمره کسب															مراحل هدایت	
	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳		۲
۱ جذب	۷۲	۹۰	۷۰	۹۰	۸۰	۱۰۰	۵۰	۱۰۰	۵۰	۵۰	۱۰۰	۹۰	۵۰	۱۰۰	۳۰		
۲ هدایت اعتقادی	۴۵	۱۰۰	۸۰	۵۰	۷۵	۷۰	۱۰	۸۰	۱۰	۱۰	۱۰	۸۰	۲۰	۱۰	۸۰	۸۰	۱۰
۳ هدایت عملی	۳۱	۱۰	۰	۰	۲۰	۲۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۰	۰	۰
۴ سمات هدایت	۸	۰	۰	۰	۱۰	۱۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۰	۰	۰

چند مطلب تحلیلی

امتیاز ضمانت هدایت به این معناست که چقدر احتمال می‌دهید اثرگذاری شما بر فکر و عمل مخاطب ماندگار باشد و موقتی نباشد؟ اگر نمی‌توانید حدس بزنید، علامت «-» بگذارید.

یا به عبارت دیگر، بنده در جذب مخاطب، ۷۲ درصد و در اثرگذاری بر فکر و اعتقادات ذهنی مخاطب، ۴۵ درصد و در اثرگذاری بر رفتار و عمل او، ۱۱ درصد موفق بوده‌ام و ۸ درصد حدس می‌زنم که این اثرات ذهنی و عملی ماندگار باشد. پس طبق حدس خود، بنده تنها ۸ درصد موفق به هدایت کامل شدم؛ در صورتی که امتیاز قبولی ۷۰ می‌باشد.

در فعالیت بعدی و با آشنایی بیشتر با دانش آموزان، بهتر خواهم فهمید که امتیازات حدسی‌ام چه اندازه با واقعیت تطابق داشته است.

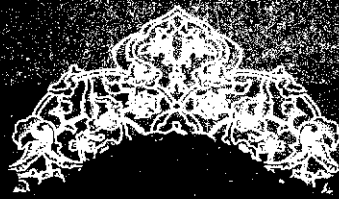
مراحل هدایت هر کدام سخت‌تر از مرحله قبلی است.

سعی کنید در امتیاز دادن قانونی را تصویب و طبق آن خود را ارزیابی کنید.
نمونه دوم

دختران کمتر قانع می‌شوند و بیشتر در سر درگمی و حیرت هستند؛ اما پسران با اینکه جوابشان کوتاه‌تر و عقلی‌تر است، اما تأثیر پذیری‌شان بیشتر است. به یک نمونه نظر سنجی از کلاس اول دبیرستان پسرانه که بسیار شلوغ و پر تحرک بودند، توجه کنید:

مضمون نظرات آنها در باره جواب چنین بود:

- ◀ خوب و مفید بود، قانع شدم. (۸ نفر)
- ◀ خوب و مفید بود، سعی می‌کنم عملاً انجام دهم. (۴ نفر)
- ◀ از جوابتان تشکر می‌کنم. (۱ نفر)
- ◀ نسبت به قسمتی از جواب قانع نشدم. (۱ نفر)
- ◀ قانع نشدم. (۱ نفر)

دو نفر نوشته بودند که در مورد جواب فکر کردم، در حالی که در دختران چنین چیزی نبود.
 حدود شش نفر سؤال دیگری را مطرح کردند یا تمایل به ادامه ارتباط نوشتاری داشتند.
 جدول امتیازات از این قرار است:

ردیف	شماره نامه													مراحل هدایت		
	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳		۱۴	۱۵
۱	جذب	۸۰	۸۰	۱۰۰	۹۰	۱۰۰	۹۰	۹۵	۹۵	۹۰	۱۰۰	۸۰	۹۰	۹۰	۱۰۰	۸۸
۲	هدایت اعتقادی	۸۰	۸۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۹۰	۹۵	۹۵	۹۰	۱۰۰	۸۰	۹۰	۹۰	۱۰۰	۸۷
۳	هدایت عملی	۳۰	۳۰	۷۰	۵۰	۲۰	۵۰	۷۰	۵۰	۳۰	۵۰	۲۰	۳۰	۵۰	۷۰	۴۱
۴	شماره هدایت	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	۷۰

چند مطلب تحلیلی
 برخی از دانش آموزان نظرشان را در مورد جواب نامه نمی نویسند. این یک امر منفی است؛ زیرا به این معناست که اثر گذاری به قدری نبوده که به مخاطب این انگیزه را بدهد که نظرش را برای مربی بنویسد و حداقل تشکری کرده باشد.
 به همین خاطر، اولاً باید سعی شود دانش آموزان حتماً نظر جواب را بنویسند و اگر دانش آموزی ننوشت، امتیاز ۰ الی ۱۰ داده شود و در معادل جذب (مرحله اول) محاسبه

۲. جواب نظر جواب نامه‌ها

بسیار دیگر قسم به دست گیرید و نظر ایشان را مطالعه کنید و در صورت قانع نشدن بنا مطرح کردن سوال جدید، جوابی را برای آنها بنویسید. اگر از شما تشکر کرده یا قانع شده و اثر پذیرفته‌اند، از آنها تشکر کنید و آنها را به خاطر شخصیت مثبت و انعطاف پذیری شان تشویق نمایید؛ یعنی دوباره همه نامه‌ها را جواب دهید و هیچ نامه‌ای بدون پاسخ نماند. سپس از نظرات و پاسخ‌ها کسی بگیری و به آرشین خود بفرزاید و اصل آن را به مخاطب داده، یا قرعه کشی جایزه بدهید.

اجرای این پنج مرحله، یک فعالیت تبلیغی است. می‌توانید سوال یا جمله دیگری روی تخته بنویسید و فعالیت دیگری را آغاز کنید؛ سوال و نوشته شما می‌تواند در مورد یک موضوع خاص باشد؛ مثلاً به چه صحبتی از فیلمی علاقه دارید؟ بحث نمونه را به طور مفصل توضیح دهید. یا دوست دارید شبیه چه کسی باشید؟ چرا؟ حدوداً هر فعالیتی در دو جلسه و به مدت یک هفته طول می‌کشد.

عوامل و امکانات اجرایی طرح این طرح، باید به وسیله یک مبلغ یا مربی، برای مقطع سنی دبیرستانها در محیطی مثل محیط کلاس، یا استفاده از تخته اجرا شود.

برای جواب نامه‌ها در مرحله دوم به کاغذهای سفید و یک اندازه‌ای نیاز می‌شود. در آخر این مرحله نیز باید بتوان از یک دستگاه فتوکپی استفاده کرد. اکثر مدارس چنین امکاناتی را دارند.

بستن آخر

نکات عملی زیادی وجود دارد که بیان آن، این نوشتار را مفصل می‌کند؛ اما با اجرای این طرح به راحتی به آن نکات خواهید رسید.

شما با یادداشت تجربیات خود می‌توانید ما را در تکمیل تئوریهای کاربردی تبلیغ نوشتاری یاری کنید. **دراحد نوجوان و جوان مشاورت تبلیغ و آموزشهای کاربردی حوزه علمیه قم**، پس از دسته بندی و تنظیم این تجربیات، اشخاص موفق را شناسایی کرده، با آنها ارتباط برقرار می‌کند. همچنین مطالب مفید را برای دیگر صلحین در سراسر کشور ارسال می‌کند. ان شاء الله!

مطالب شما می‌تواند در باره این مباحث باشد:

۱. شناسخت مخاطب (ویژگیهای مخاطب مثل کودک، نوجوان یا جوان)
۲. شیوه‌های شناخت مخاطب؛
۳. محتواهای مورد نیاز یا مناسب مخاطب خاص؛
۴. شیوه‌های ابلاغ محتواهای مناسب به مخاطب خاص؛
۵. مفرقه اما مفید.

در صورت امکان می‌توانید با پست الکترونیک زودتر و راحت‌تر با ما ارتباط داشته باشید.

Mmeisam@hotmail.com
javadnaji@yahoo.com

۱. اشاره به مراحل اجرایی طرح است که توضیح داده شد.